

Liefdesbrieven AAN JULIA

Interessant fenomeen: mensen die hulp nodig hebben in de liefde en daarom een brief schrijven aan niemand minder dan Julia (ja, die van Romeo). En de brieven worden nog beantwoord ook! Club di Giulietta – de club van Julia – in het Italiaanse Verona ontfermt zich al jaren over deze brieven, in alle ernst.

‘Onze boodschap is in het algemeen: als het goed en zuiver voelt, vecht dan voor de liefde’

‘Julia (of Juliet, of Giulietta), Verona’ staat vaak als enige op de envelop. Maar elke postbode in Verona weet waar de brieven te bezorgen. Op de Via Galilei 3 is het kantoor van de Club di Giulietta: de groep vrijwilligers die de brieven, gericht aan de legende Julia, beantwoordt. In dat kantoor: wereldkaart aan de muur, afbeeldingen in alle varianten van het beroemde liefdeskoppel, computers, ronde werken vergadertafel – en vooral veel dozen en stapels met post. Giovanna Tamassia en haar collega’s beantwoorden en archiveren alles. Er is zelfs een map met brieven zonder retouradres, en een met post in moeilijke talen als Hongaars en Koreaans, waarvoor nog vertalers worden gezocht. Soms duurt het daarom een paar maanden, maar alle briefschrijvers krijgen antwoord. “Veel

mensen vragen om geluk, alsof Julia een heilige is,” zegt Elena Marchi, een van de andere secretarissen. Ze duwt zachtjes de lade van de archiefkast dicht: “Verliefd op een beste vriend maar de vriendschap niet willen verstoren, is een veelvoorkomend dilemma. Ook krijgen we veel brieven van mensen die hun ex-partner missen en niet weten hoe verder te gaan. En van mensen die verliefd zijn, maar diegene niet durven benaderen. En ja, er zijn veel eenzame mensen op de wereld. Dat merken we. Velen schrijven dat ze die ene liefde maar niet kunnen vinden.”

SPECIALE BRIEVENBUSSEN

Het kantoor ligt in een wijk net buiten het centrum. Een paar keer per week legen de vrouwen de brievenbussen in en bij

Casa di Giulietta: het huis met het beroemde balkonnetje dat ooit behoorde tot de familie van de ‘echte’ Julia, in het prachtige, oude gedeelte van de stad. Tot voor kort werden de briefjes daar met kauwgom door toeristen op de eeuwenoude muur geplakt, maar dat heeft de gemeente verboden. Nu zijn er speciale brievenbussen en is er een stuk muur met een voorzetwand vrijgemaakt. “We krijgen zo’n vijftig brieven per dag,” zegt Giovanna. “Per post, per mail en de briefjes die worden opgehangen.” Ze heeft haar woorden nog niet uitgesproken of het bewijs komt buiten luid en duidelijk aanrijden in de vorm van een postbode die roept: “*Ciao Julia’s!*” Inderdaad vist hij een stapel gekleurde enveloppen uit zijn brommertas. Julia Capulets hartstochtelijke maar

1. Verona
2. ‘Giulietta’s’, v.l.n.r. Lisa, Giovanna, Elena, Anna en Veronica
3. Briefjes bij ‘het balkon’
4. Bronzen beeld van Julia; haar borst aanraken brengt geluk

onmogelijke liefde voor Romeo Montague spreekt al eeuwen tot de verbeelding. Het verhaal is ontstaan uit verschillende (waar-gebeurde) vertellingen, maar William Shakespeare maakte het beroemd door er rond 1595 een toneelstuk van te maken dat zich afspeelt in Verona. Er is behoefte aan contact met Julia, dat merkte Ettore Solimani als eerste. In 1937 werd hij conservator van Julia’s grafombe en het viel hem op dat mensen vaak een briefje achterlieten om gevoelens met haar te delen. Solimani begon de brieven te beantwoorden en deed dat jarenlang, tot het er zó veel werden dat hij het werk uit handen moest geven. Nadat een onbekende vrouw het een tijdje had gedaan, nam de Club di Giulietta het in 1989 over. Oprichter Giulio Tamassia, nog steeds directeur, regelde een studente die Engels, Italiaans, Spaans en Frans beheerste en samen begonnen ze de brieven te beantwoorden. En dat is zo gebleven. Inmiddels heeft de club zo’n twintig secretarissen, vooral vrouwen, van wie een aantal elke werkdag op kantoor is. Tamassia is als trotse oprichter nog steeds nauw betrokken.

NET ALS IEDER ANDER

De vrouwen van de Club di Giulietta zien zichzelf niet als liefdesexperts, maar als ‘gewone’ vrouwen, die net als ieder ander hoogte- en dieptepunten in de liefde hebben beleefd en fouten achter zich hebben gelaten. Giovanna: “Als je de behoefte voelt te helpen,

zegt dat al iets over je. Ik raad secretarissen altijd aan te antwoorden vanuit hun eigen wijsheid en gevoeligheid. We schrijven vanuit ons hart en beschouwen de briefschrijvers als vrienden. Dan vind je de goede woorden. Mensen schrijven naar Julia, niet naar een dokter of psycholoog.” Interessant blijft waarom naar een universeel liefdessymbool wordt geschreven, en niet naar een vriendin of wijze tante. Bij de vraag of het gaat om een bepaald type dat schrijft, schudden Giovanna en Elena resoluut het hoofd. Ja, het zijn vooral vrouwen, maar ze zijn van alle leeftijden, uit alle sociale klassen en uit de hele wereld. De secretarissen van Julia vertellen graag over het werk dat hen zo aan het hart gaat. Zittend rond een tafel vol brieven doen vier van hen hun verhaal.

Giovanna (47), dochter van oprichter Giulio, is getrouwd en heeft twee dochters. Ze studeerde vreemde talen, werkte als vertaalster en is sinds 1994 vrijwilliger.

“Na het verschijnen van de film *Letters to Juliet* in 2010 kregen we ineens nog veel meer post. Uit de hele wereld. Mensen waren verrast dat de Club di Giulietta uit de film echt bestond. In de film heeft iedere secretaris haar eigen specialisme, zoals echtscheidingen of huwelijksproblemen. Wij hebben geen specialisten in bepaalde onderwerpen, maar wel in talen. Voor moeilijke talen als Japans vragen we reisleiders ➔

Lieve Julia en Romeo, Lang geleden had ik een erg intense en liefdevolle relatie met iemand naar wie - in die tijd - werd verwezen als ‘across the color bar’. Het was illegaal voor een blanke vrouw om een relatie te hebben met een zwarte man en vrienden en familie stootten ons af. Hij vertrok uit Zuid-Afrika en ging wonen in Groot-Brittannië, waar hij trouwde. Hij woont daar nog steeds, maar is inmiddels gescheiden. We hebben nu een paar keer telefonisch gesproken en de affectie tussen ons is er nog steeds (...)

Lieve Julia, Ik schrijf jou, omdat ik alles al heb gedaan om mijn liefde aan mijn vrouw te betuigen, ik weet niet meer wat ik anders nog kan doen. Ze heeft me verteld dat ze niet meer van me houdt (...)

‘We schrijven vanuit ons hart en zien de briefschrijvers als vrienden. Dan vind je de goede woorden’

Lieve Julia,
Hij vroeg me afgelopen zomer of ik blij voor hem zou zijn als hij priester werd. Ik was verliefd op hem, maar ik wilde hem ook steunen, dus ik loog en zei ja. Ik loog omdat ik bang was zijn vriendschap te verliezen (...)

HET VERHAAL VAN ROMEO & JULIA

Omdat ze afkomstig zijn uit twee rivaliserende adellijke families, mogen Romeo en Julia niet met elkaar trouwen. Stiekem doen ze dat toch. Julia is al uitgehuwelijkt, maar drinkt de avond voor het gearrangeerde huwelijk een slaapdrankje, waardoor het lijkt alsof ze dood is. Aan Romeo, die op dat moment niet in de stad is, schrijft ze een briefje waarin ze uitlegt dat ze na een paar dagen weer wakker wordt. Maar dat briefje komt nooit bij Romeo aan. Hij bezoekt haar in de grafkelder van de familie Capulet. Diep verdrietig omdat hij denkt dat zijn geliefde dood is, drinkt hij een giftig drankje en sterft naast haar. Als Julia wakker wordt ziet ze Romeo naast zich, en als ze zich realiseert dat hij dood is, pakt ze zijn dolk en steekt die in haar hart.

De bekende balkonscène? Die speelt zich af op de avond dat Romeo Julia zijn liefde verklaart. Na het gemaskerde bal waarop de twee elkaar hebben ontmoet, wandelt hij door de tuin van haar huis en ziet haar op het balkon staan.

DE FILM ‘LETTERS TO JULIET’

In 2010 verscheen de film *Letters to Juliet*, over de brieven die wereldwijd aan Julia in Verona worden geschreven. Met in de hoofdrollen Amanda Seyfried (*Mamma Mia!*) en Vanessa Redgrave.

die hier in Verona werken om ons te helpen. Schrijven naar Julia is iets spontaans en romantisch. Mensen schrijven naar een mythe om dromen, gedachten en hoop te uiten. Heel serieus. Soms is het fijner tegen een vreemde te praten dan tegen vrienden. Het is anoniem, waardoor ze zich vrij uiten. Het is als flessenpost. Of: wat de Kerstman is voor kinderen, is Julia voor volwassenen met liefdesproblemen. Veel mensen zijn bang de liefde niet of niet meer te vinden. Wij zijn in die zin experts in de liefde, dat we inmiddels duizenden brieven hebben gelezen en mede met die ervaring kunnen antwoorden. Soms is er geen oplossing, maar is begrip genoeg, of troostende woorden. Hier voor me ligt een brief van een man uit India. Hij is verliefd op een collega, maar zij is van een andere kaste. Hij is verdrietig, want hun liefde is onmogelijk. Het gaat hier om een andere cultuur, een totaal andere leefwereld, dan kan ik geen oplossing geven. Ik kan alleen schrijven dat ik zijn gevoelens begrijp en dat ik meeleef. Onze boodschap is in het algemeen: als het goed en zuiver voelt, vecht dan voor de liefde. Geef niet op. Maar er zijn dus gevallen waarin het niet kan. We lezen over complexe situaties waarin problemen zijn met de familie of waarin geweld voorkomt. Dan is het moeilijk goed te antwoorden. Mensen schrijven heel persoonlijke dingen. Al die verschillende verhalen en levenslopen... Soms lijkt het wel een film. Als over echt ingewikkelde liefdesproblemen geschreven wordt, dan praten we er met elkaar over. Dat kan niet te vaak, want we krijgen zó veel brieven.

De gemeente geeft een kleine contributie omdat dit fenomeen goed is voor de stad, daarvan betalen we de postzegels en nog wat kleine dingen. Maar veel geld is er

niet. We zouden bijvoorbeeld graag ons eigen roze briefpapier hebben, maar daarvoor is helaas geen budget.”

Elena (47) is single, studeerde eveneens vreemde talen, werkte als vertaalster en is sinds tien jaar ‘een Julia’.

“Het mooie is dat de brieven veel overeenkomsten hebben, maar ook stuk voor stuk een eigen verhaal vertellen. Heel interessant. Twee jaar geleden kregen we een brief van iemand die onzeker was in de liefde. Ze hield van iemand, maar ze woonde in het zuiden van Italië en hij in het noorden. Dat maakte het lastig en daardoor was de relatie tijdelijk uit. Een paar maanden geleden kregen we een mailtje dat ze getrouwd zijn! Dat is leuk, die updates. Veel mensen sturen ons ook persoonlijke spullen. Zo kregen we per post het dagboek van een Japanse vrouw. Ze ging trouwen en wilde niet dat haar man ooit zou lezen over de vorige liefdes in haar leven. Ze wilde dat Julia haar dagboek zou bewaren. Mensen sturen van alles, van foto’s tot liefdesamuletten. Een oudere vrouw uit Sicilië stuurde ons de trouwring van haar overleden man. Hun liefde was diep en mooi, en daarom vroeg ze of een van de secretarissen van Julia de ring wilde dragen. Giovanna heeft hem om. Er is dus een plek op de wereld, hier in Verona, waar liefdesschatten worden bewaard. Op schrift, of in de vorm van een persoonlijk relikwie. Zo voelen we dat ook, en daarom bewaren we alle brieven: we hebben inmiddels een enorm archief. Bij het beantwoorden telt onze eigen levenservaring zeker, maar het gaat er vooral om ruimdenkend te zijn, inlevingsvermogen te hebben en niet te oordelen. Soms doen mensen in eerste instantie een beetje

lacherig over ons werk. Maar als ik ze vertel over de ernst en inhoud van de brieven, verandert dat wel.”

De studentes Anna (23) en Veronica (31) zijn beiden single. Anna studeert economie en is sinds een halfjaar secretaris. Veronica studeert theologie en werkt alweer vier jaar als ‘Julia’.

Anna: “Ik ben voor Club di Giulietta gaan werken omdat ik anderen wilde helpen, en omdat ik houd van briefwisselingen. Dat stukje papier waarop mensen, in hun unieke handschrift, gevoelens en gedachten opschrijven: ik vind het iets magisch. Vooral als dat papiertje ook nog een lange reis heeft gemaakt en ik leer over andere volken en culturen. Giovanna leerde me de

brieven te beantwoorden, maar het is niet makkelijk. Je wilt iemand helpen en tegelijk moet je voorzichtig zijn. Het gaat vaak om diepe gevoelens. Sommigen willen alleen hun verhaal kwijt en verwachten geen oplossing of goede raad. Ze willen dat iemand hun woorden leest. Hen hoort. Een jongen schreef hoe hij worstelde met zijn homo-seksualiteit, en wat de reactie van zijn familie daarop was, met hun geloof. Hij wilde zich vrij voelen en iemand vinden om van te houden. Een prachtige brief was dat. Het gaat niet alleen om liefdesdilemma’s: sommigen zoeken een doel in hun leven. De meeste post komt uit de Verenigde Staten: zo’n zeventig procent van alle brieven. Het lezen van *Romeo en Julia* van William Shakespeare is daar verplicht op de middelbare school, en daardoor

vertellen veel docenten er over onze club.”
Veronica: “Ook voor mij was het helpen van anderen de reden om hier te gaan werken. Bovendien is mijn moeder ook secretaris, dus ik was al vertrouwd met de stapels post. Als mensen brieven schrijven, openen ze zich. Ze zijn eerlijk, vrij, zichzelf. Elke keer als ik een brief lees, denk ik: wow.” ●

www.julietclub.com

1. Stapeltje brieven uit de hele wereld
2. Filmposter van de film die in 2010 uitkwam

TEKST LOUËL DE JONG FOTOGRAFIE STEVIJN DE JONG